

UDK 32.019.5(084.3)

DOI 10.7251/SVA2016299

COBISS.RS-ID 6172952

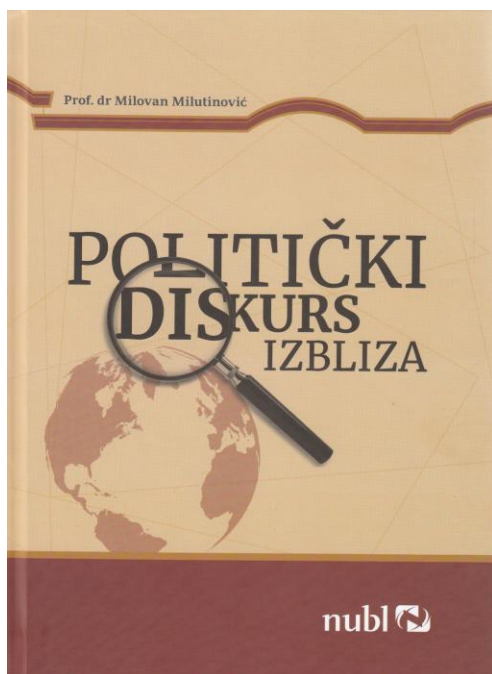
PRIKAZ NAUČNE STUDIJE

POLITIČKI DISKURS IZBLIZA

Autor: **Prof. dr Milovan Milutinović**

Izdavač: **Nezavisni univerzitet Banja Luka, 2016.**

Štampa: **Grafid Banja Luka**

Pred nama je sažeta, kompleksna i dragocjena naučna studija pod naslovom „Politički diskurs izbliza“ profesora dr Milovana Milutinovića, koja kroz politički diskurs rasvjetljava političke i društvene procese i zbivanja proteklih godina na prostoru Bosne i Hercegovine i naučno ih sublimira i potvrđuju složenost političke zbilje i nužnost ostvarivanja srpskog jedinstva u zaštiti srpskih nacionalnih interesa i očuvanja pozicije Republike Srpske. Studija je obima 440 strana sa 464 izvora, značajnim dijelom stranih izdavača što joj daje poseban kvalitet.

Na početku studije je vrijedan predgovor profesora dr Novaka Popovića, recenzenta studije, sa Instituta za političke studije u Beogradu, pod nazivom „Bila jednom jedna zemlja“, koji na jasan i nedvosmislen način ukazuje na srpske zablude oko jedinstva južnoslovenskih naroda,

posebno apostrofirajući vjekovnu netoleranciju Hrvata i Muslimana prema Srbima koja je prizvela velika stradanja, te posljedice raspada zajedničke države, i prve i druge odnosno jugoslovenske krize u cjelini.

Naučni tekstovi nisu složeni po vremenu ili tematici, ali su dominantni prema događanjima i posljedicama. Na početku publikacije je naučni tekst „Uzroci stradanja srpskog naroda Kozare u Drugom svjetskom ratu“, koji na argumentovan način rasvjetljava geopolitičku poziciju Kozare i uzroke ogromnog stradanja srpskog naroda ovog dijela Bosne i Hercegovine prouzrokovane genocidnom politikom Nezavisne Države Hrvatske, koja se i danas opravdava u mnogim hrvatskim krugovima. Iako je rad podnijen na naučnom skupu stradanja naroda Kozare u Drugom svjetskom ratu, on aktuelnošću zaslužuje posebno mjesto, obzirom da se određeni politički procesi na našim procesima stalno ponavljaju ili prepliću. Kroz istraživanje autor nesporno potvrđuje da stradanje tolikog naroda Kozare, uglavnom Srba, traži pijetet prema žrtvama i stalno propitivanje uzroka i obima stradanja, posebno jer se u hrvatskoj stručnoj i naučnoj javnosti decenijama srpska stradanja posebno oko Jasenovca permenantno minimiziraju.

Kroz opširan naučni tekst „Karakteristike građanskog rata u Bosni i Hercegovini“ Milutinović na argumentovan način potvrđuje hipotezu da je ratni sukob u Bosni i Hercegovini građanski rat sa obilježjima međunarodnog i međureligijskog sukoba i visokog stepena involviranosti stranog faktora u njega. Tekst koristi pravnu međunarodnu argumentaciju građanskog rata i nedvosmisleno opovrgava stavove i propagandu prvenstveno bošnjačkih i hrvatskih krugova da je to bila agresija SR Jugoslavije na Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku. Čak suprotno, Milutinović dokazuje, da je Hrvatska u većem dijelu rata angažovala velike ratne potencijale (ratne tehnike i jedinica) regularne Vojske Hrvatske u Bosni i Hercegovini pa se shodno takvim činjenicama ona može etiketirati kao agresor.

Nizom argumenata Milutinović potvrđuje odgovornost muslimanske strane za početak rata i četvorogodišnja ratna stradanja jer je ona bila snažno podržana od islamskog i zapadnoevropskog faktora predvođenih Sjedinjenim Američkim Državama u satanizaciji čitavog jednog naroda prvenstveno kroz nametanje jedine odgovornosti Srba za rat i stradanja, a time amnestiranje svih drugih sudionika u proteklom sukobu. Tome ide u prilog činjenice da je tokom građanskog rata u Bosni i Hercegovini ratovao svako sa svakim uključujući čak Muslimane međusobno.

Posebno mjesto u studiji zauzima tekst pod nazivom „Samoterorizmom sunarodnika bošnjačko rukovodstvo je gradilo poziciju žrtve“ gdje autor potvrđuje opredjeljenje muslimanskog rukovodstva u Sarajevu da samoterorizmom nad sunarodnicima u brojnim slučajevima isporovocira srpsku strana na žestoke odgovore i lažnim optužbama inicira dejstva snaga NATO u borbi protiv Srba. Samoterorizmom nad sunarodnicima uz pomoć zapadnih medija vršena je polarizacija javnog mnjenja i građana antisrpska histerija i nametana jedina odgovornost Srba za rat i stradanja u proteklim oružanim sukobima i pravda upotreba NATO snaga pri bombardovanju Republike Srpske.

U naučnim tekstovima „Mediji i propaganda u razbijanju SFR Jugoslavije i formiranju Vojske Republike Srpske“ te „Ulozi medija u satanizaciji srskog naroda tokom građanskog rata u Bosni i Hercegovini“ Milutinović potvrđuje stavljanje mnogih zapadnih krugova, posebno medijskih kuća u satanizaciji srpskog naroda da bi se razbila zajednička država Jugoslavija, a Srbi sa Slobodanom Miloševićem predstavili kao dželati koji prave masovne zločine nad nesrpskih življem, posebno u Bosni i Hercegovini. Nizom međunarodnih argumenata dokazuje se djelovanje propagandnih centara Zapada koji Srbe permanentno optužuju za stradanja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, čime se planski usmjeravalo javnog mnjenje zemalja Zapada na sprovođenju sankcija i upotrebu snaga NATO u podršci muslimanskim i hrvatskim snagama.

U većem broju naučnih tekstova posvećenih komuniciranju i političkom komuniciranju autor ukazuje na međunarodne pravne norme koje čine osnovu za ravnopravno komuniciranje, ali i argumentovano utvrđuje veliki broj zloupotreba medija i komunikacija u građanskom ratu na prostoru Bosne i Hercegovine. Tekstovi „Pravo na komuniciranje – osnovno ljudsko pravo“ i „Političko komuniciranje u Bosni i Hercegovini“ pokazuju sa jedne strane na brojne međunarodne dokumente koji regulišu ravnopravno međunarodno komuniciranje a sa druge strane nezapamćene zloupotrebe komunikacija i medija na satanizaciji srpskog naroda. Ovakav trend nastavlja se i decenijama nakon završetka sukoba i potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Proizlazi, da je političko komuniciranje u Bosni i Hercegovini i danas opterećeno optužbama samo jedne strane za protekli rat, iako se u preambuli Dejtonskog sporazuma, kaže „Posljedica je to tragičnog sukoba u regionu.“ Takvo stanje je posljedica uticaja Visokog predstavnika i nekih krugova međunarodne zajednice za koje su Srbi i dalje jedini krivci, ali sada za nefunkcionisanje institucija Bosne i Hercegovine. Autor zaključuje da je političko komuniciranje danas u Bosni i Hercegovina ostalo na istim pozicijama jer su političke snage duboko u nacionalnim i religioznim rovovima nespemne da prevaziđu nespornosti i pronađu putevi za efikasno funkcionisanje entiteta i BiH u cjelini.

Upravo na tragu prevazilaženja nespornosti, mržnje i netolerancije u Bosni i Hercegovini predstavljeni su naučni tekstovi pod nazivom „Uticaj jezika mržnje u medijima na javnost“ i „Masovni mediji u funkciji suzbijanja konflikata u Bosni i Hercegovini“ u kojima autor ukazuje na permanentno potenciranje proteklih ratnih zločina kojima se podstiče i održava mržnja i tolerancije od strane brojnih krugova. Tekstovi teže motivaciji političkih snaga i masovnih medija da se snažnije uključe u borbu protiv svih oblika ispoljavanja mržnje i spriječavanja izbijanja konflikata. U tom smislu može se posmatrati i tekst „Uticaj političke stabilnosti na održivi razvoj“ u kojem se argumentima potvrđuje da je politička stabilnost ključ za ubrzani održivi razvoj države.

U skladu sa najnovijim promjenama u svijetu tekst pod naslova „Globalizacija nameće desuverenitaciju država nad medijima i komunikacijama“ autor argumentovano ukazuje na ubrzano desuverenitaciju država nad medijima i komunikacijama čemu doprinose savremena informativna sredstva, Internet i društvene mreže preko kojih se odvija

dvosmjerna komunikacija, a time pored pozitivnih šalju i negativne poruke i stavovi čime se direkto utiče na izgradnju javnog mnjenja koje nasilno urušava pojedine države, a dobri su primjeri za takvo djelovanje su Egipat, Libija, Tunis i Sirija.

Među naučnim tekstovima izdvajaju se: „Konsensualna demokratija u složenim državama“ i „Secesija izraz prava naroda na samoopredjeljenje“. Koristeći naučnu aparaturu Milutinović potvrđuje da je konsensualna demokratija je Bosna i Hercegovina jedino prihvatljiv model jer obezbjeđuje ravnopravnost i poštovanja prava svih, ali i zaštitu od svih oblika majorizacije što je uslov efikasnog funkcionisanja zajedničkih institucija. Upravo dobri primjeri funkcionisanja država konsensualnom demokratijom su Švajcarska, Belgija i druge države, što je prihvatljivo i za Bosnu i Hercegovinu. Upravo na tom osnovu Dejtonski sporazum je definisao dvostruku zaštitu od preglasavanja, prvo naroda, a onda entiteta, utvrđujući pravo veta na odluke koje su u suprotnosti sa interesima konstitutivnih naroda. Takođe naučni tekst o secesiji kao procesu poznatom vijekovima ukazuje na međunarodne pravne norme koje daju prava konstitutivnim narodima da se putem referendumu izjasne o poziciji u složenoj državi uključujući pravo na samoopredjeljenje. Iskustva govore da se secesija mora prvo izvesti na unutrašnjem planu, odnosno razgraničenju unutrašnjih nadležnosti kao što to traži Republika Srpska, a ukoliko to ne da željene efekte ili se entiteti nipoštaavaju pravo je naroda Republike Srpske da traži spoljnu secesiju korišćenjem referendum kao najvišeg demokratskog oblika neposrednog izjašnjavanja građana. Uostalom, svjesni smo najsvežijih primjera samoopredjeljenja naroda Krima, najave Katalonije i drugih područja u svijetu.

Kroz dva naučna teksta „Uticaj religije na geopolitički položaj Bosne i Hercegovine“ i razmatranja da li je „Bosna i Hercegovina na raskršću sekularizma i teokratije“ Milutinović utvrđuje snažan uticaj religije na politiku i društvo uopšte. Ovo je značajno danas kada smo suočeni sa vjerskim radikalizmom i njihovim uticajem na politiku i društvo u cjelini pri čemu neki od njih poput vehabizma ozbiljno ugrožavaju prava ljudi i bezbjednost u državama. Ono što je značajno da jedan religiozni radikalizam odmah budi druge što uslojava politički situaciju i čini prijetnju društvenom razvoju. Milutinović ukazuje da BiH ozbiljno klizi ka teokratiji i gubi svoju gotovo vijekovnu sekularnost. Obaveza je svih subjekata da stanu u kraj vjerskom radikalizmu i obezbjede uslove za ravnopravnost vjerskih zajednica i razvoj društva u skladu sa savremenih civilizacijim vrijednostima.

Među tekstovima naučne argumentacije izdvajaju se tekstovi o javnim politikama u Bosni i Hercegovini, odnosima bezbjednosti, medija i javnosti, te savremenim tendencijama političkog konsaltinga i lobiranja sa kojima se stvaraju pretpostavke za izgradnju savremenih odnosa gdje se uvažavaju interesi građana, društvenih grupa i lobira za rješenja od interesa. Ovim se rasvjetljavaju značajni aspekti političkog života i sagledavaju diskursi izbliza za pojedine oblasti političkog života.

Posebno mjesto Milutinović je posvetio razmatranju odnosa Bosne i Hercegovine i NATO-u te njihovom uticaju na političku stabilnost. Nizom argumenata ukazuje se da Alijansa teži uspostavi vojnih i bezbjednosnih odnosa u svijetu kojima se obezbjeđuje dominacija jednih nad drugima i štiti moćan kapital Zapada. U tekstu se objektivno ukazuje na odnose Srbije i NATO te BiH i NATO prvenstveno kroz program Partnerstvo za mir i distanciranje pojedinih političkih subjekata od brzog integrisanja u Alijansu. U skladu sa postojećim sporazumima Milutinović ukazuje na neophodnost demokratskog izjašnjavanja građana posebno Republike Srpske od priključenja NATO-u, posebno zbog nedavnog žestokog bombardovanja teritorije Republike Srpske i Srbije od strane ovih snaga. Nesporno je da će interes pojedinih subjekata biti podrška inicijativama priključenja NATO-u ali one moraju biti plod stvarnog interesa i demokratske volje građana entiteta.

Republika Srpska je danas stvarnost. Ona je predmet angažovanja i borbe svih političkih subjekata, ali i odlučnosti srpskih patriota da ulože maksimum svojih sposobnosti u očuvanje rodni ognjišta i Republike Srpske. Tekst pod nazivom „Vojska i njeni borci su odbranili Republiku Srpsku“ ima za cilj da spriječi manipulacije istinom i argumentovano dokaže da su borci Vojske Republike Srpske najzaslužniji za njeno stvaranje i odbranu. Ovakav tekst bio je potreban da se na petanestogodišnjicu Republike Srpske na naučnom skupu Akademije nauka RS, potencira i potvrdi njihov doprinos, odnosno da se oda dužna pažnja srpskim rodoljubima na izgradnji i očuvanju Republike Srpske, posebno onih koji su uzivali svoje živote u njene temelje.

Na kraju publikacije, ali ništa manje važno je izjava autora pred Međunarodnim krivičnim sudom za zločine počinjene na prostorima prethodne Jugoslavije, javnosti poznatiji kao Haški tribunal, kao njegov stav i opredjeljenje kojom se štiti Republika Srpska i eliminišu brojne manipulacije i neistine kojima je satanizovan srpski narod i njegove političke i vojne ličnosti. Izjavu o proteklim ratnim događanjima na prostoru BiH pred Haškim tribunalom Milutinović je dao na 34 strane kroz 143 paragrafa. Bilo je pokušaja tužilaštva i sudija Tribunala da ospore neke paragrafe ali je autor argumentovano potvrdio njihovu vjerodostojnost pa su svi paragrafi prihvaćeni u izvornom obliku.

Ovakva izjava pod zakletvom pred Haškim tribunalom objektivno je i istinito svjedočenje u odbrani generala Ratka Mladića, i srpskog naroda u cjelini. Upravo zbog toga ovakva izjava data na odgovarajućem mjestu ima važno mjesto na završetku ovakve publikacije koja će doprinjeti, pored ostalog, skidanju anateme jedine odgovornosti za rat i stradanje sa srpskog naroda i njegovih ratnih komandanata.

Na kraju studije je pogovor profesora dr Momčila Sakana koji zaključuje da je publikacija većim dijelom hrestomatija objavljenih naučnih članaka autora u proteklih deset godina i da kroz politički diskurs, Milutinović rasvjetljava i približava javnosti neka značajna politička i

društvena pitanja u Bosni i Hercegovini. Korišćenjem naučne aparature studija potvrđuje složenost političkih procesa, potreba stalnog propitivanja konkretnog stanja i trasiranja puteva za budućnost. Treba očekivati da će ovakav stručan i naučni pogled na političke diskurse pomoći razumijevanju političke zbilje u Bosni i Hercegovini i doprinjeti stvaranju normalnih odnosa u kojima će se poštovati ustavno-pravni položaj entiteta i konstitutivnih naroda i prestanak stalnih optuživanja samo jedne strane kao preduslova za izgradnju društva u skladu sa savremenih civilizacijskim vrijednostima.

Prof. dr Zoran Kalinić